

A: miljø

SEGES: Fremtidens planlov giver både muligheder og bekymringer

16. december 2015 kl. 0:30 | 0 kommentarer

DEBAT: Regeringens planlovsmode rummer gode takter, men det bliver afgørende for successen, at fagligheden kommer ordentligt i spil. Og det kræver en langt større grad af samarbejde, skriver SEGES-cheferne Trine Eide og Jørgen Korning.

Af Trine Eide

Planchef, SEGES

og Jørgen Korning

Landdistriktschef, SEGES

Mange inklusive os selv argumenterer for, at hvis man skal finde nye løsninger og opnå gevinster i forvaltningen af det åbne land, skal det foregå lokalt med mulighed for at udnytte de lokale forhold. Dette kræver imidlertid en nytænkning af vores forvaltning, som i de sidste 20 år er gået mod stadig større centralisering og ensartning.

Lokale løsninger kræver lokalt kendskab, som man ikke har mulighed for at have i centraladministrationen.

FAKTA

LINKS PÅ ALTINGET

En ændring af forvaltningssystemet kræver derfor en ny og gennemtænkt balance mellem nationale samfundsmæssige interesser ved staten, lokale samfundsmæssige interesser ved kommunen, de lokale og individuelle interesser samt den relevante faglige viden.

Konsekvenserne er ikke klare

Regeringens plan for vækst og udvikling i hele Danmark gør op med mange af de hidtidige planprincipper i det åbne land.

Det synes umiddelbart fornuftigt, at man lokalt får større frihed. Og set fra for eksempel en landmands perspektiv giver det nye muligheder. Men det rejser også en bekymring.

Esben Munk Sørensen opridser i sin [artikel](#) nogle af de væsentlige punkter set fra et planlovsperspektiv:

Mulighed for at bygge større boliger.

Ved nedrivning opnås 10-årig bygningsret hvor som helst på grunden

Nye bygninger på landbrugsejendomme skal frit kunne placeres på ejendommen.

Bygninger skal frit kunne anvendes til andre formål uden begrænsninger

Da det i Vækstplanen ikke er klart, om de nævnte ændringer bliver et retskrav eller bliver en kommunal prioritering ud fra rammerne i kommunalplanen eller anden kommunal planlægning, er konsekvenserne endnu ikke klare.

Der skal være en sammenhæng

Tager vi for eksempel udgangspunkt i landbrugets synsvinkel, kan det være fristende at argumentere for et retskrav, så landmanden frit kan placere sine bygninger, hvor han finder det mest praktisk.

Isoleret set vil det være en fordel for landmanden på kort sigt. Og andre grund- og bygningsejere i det åbne land får jo de samme muligheder.

Der skal ikke megen kreativitet til for at tilpasse matrikelgrænser og bygningsret, således at der kan flyttes rigtigt meget rundt på bygningsmassen uden sikkerhed for afledte konsekvenser.

Hverken landmand eller landboer vil med et retskrav dermed vide, om han får ny beboelse eller svinestald som nabo nu eller måske der, hvor han i fremtiden havde tænkt sig en udflytning.

Det giver imidlertid god mening at åbne for muligheden for ny udvikling, også selvom der skal flyttes på tingene. Men det giver ikke mening at gøre det fra sag til sag.

Det kræver en fagligt kvalificeret og helhedsorienteret tilgang, hvor der er sammenhæng mellem de overordnede mål og visioner og de lokale forudsætninger og udviklingsperspektiver – ikke kun det ene eller det andet.

Udfordringen er ikke, at fagligheden ikke eksisterer, men at få den aktivt inddraget

og få de forskellige fagligheder til at arbejde sammen.

Planlægning på alle niveauer

Der er stærkt brug for, at politikerne får nogle samlede indspil fra den i dag kraftigt sektoropdelte ekspertise, når den komplicerede virkelighed i form af det åbne land skal forvaltes.

Der er brug for samtænkning af blandt andet natur, miljø, landskab, planlægning, landdistriktsudvikling, klimatilpasning, landbrug med mere med en koordineret lovgivning til følge.

Det er ikke gjort alene med ændringer i planloven. For der skal planlægning til. På alle niveauer.

Begrebet planlægning bliver brugt i forskellig betydning, alt efter hvor man befinder sig i forhold til forvaltningen af det åbne land.

Statsadministrationens planlægning vil være koordinerende rammer til borgere og kommuner i forhold til samfundets overordnede mål. På område- eller ejendomsniveau har planlægning mere præg af en række handlinger for at nå et konkret mål. Derimellem skal kommunerne i deres planlægning balancere samfundets rammer og borgernes ønsker.

Kommunerne sidder i en nøglerolle

Regeringen understreger, at man stoler på kommunernes dømmekraft og vil respektere kommunernes ønsker om lokale løsninger.

For det første kræver det så, at vi som borgere og virksomheder skal være klar til at acceptere, at man behandles endnu mere forskelligt, alt efter hvor man bor, fordi kommuner har forskellige prioriteringer. Er vi det?

Dernæst kræver det også, som Esben Munk Sørensen påpeger, at kommunerne har redskaberne og kompetencerne til at påtage sig rollen, så både centraladministrationen og borgerne respekterer og accepterer resultatet.

Det vil sige, at der skal være politisk vilje og integritet til at prioritere, så samfundets mål tilgodeses, og der skabes lokal udvikling baseret på en koordinering af lokale initiativer og ikke på hvem, der kommer først.

Samarbejdet er muligt

Og det har vist sig muligt at etablere kobling mellem overordnede prioriteringer, kommunens planlægning og lokalområde og den enkelte bedrifts udvikling. Et eksempel er Landbruget i landskabet, der er et samarbejde mellem landmænd, kommune og eksperter inden for strukturudvikling, natur, miljø og landskab.

Samarbejdet har udviklet et planredskab, så landmand og kommune sammen med lokale interessenter kan lave en udviklingsplan for bedriften.

Udgangspunktet var en fælles erkendelse af behovet for en ny og bedre metode til fælles, helhedsbaseret, tværsektoriel og i højere grad lokal forvaltning, hvor der skabes balance mellem samfundets ønsker og visioner og de lokale forudsætninger og udviklingsperspektiver, og at dette sker på et fagligt kvalificeret grundlag.

Samarbejdet anlægger således et fokus på strategi og udvikling og ikke mindst konkrete løsninger, der kan understøtte den ønskede udvikling for alle parter. Det handler altså ikke om sagsbehandling fra miljøgodkendelse til miljøgodkendelse og fra byggesag til byggesag.

Brug for nytænkende lovgivning

Resultaterne viste, at det kan lade sig gøre at finde visionære og langtidsholdbare løsninger, der tager udgangspunkt i helheder. Når de vel at mærke skabes i et gensidigt forpligtende samarbejde, der giver sikkerhed for en fremtidig udvikling.

Men det blev også klart, at der er vigtige forhold, der skal arbejdes med samfundsmæssigt for at skabe rammerne for de lokale løsninger:

Helhed og synergi mellem samfundets sektorprioriteringer og forvaltning gennem ny organisering, samarbejde og proces.

Samarbejde om fælles indsatser gennem en tværfaglig tilgang, både hos myndigheder, landbrugsaktører og forskere.

Mulighed for lokale prioriteringer og løsninger gennem fleksible rammer med plads til lokal prioritering.

Samspil mellem landmandens planer for bedriften set i forhold til lokalområdets udvikling og kommunens planlægning gennem et nyt plansystem.

Sikkerhed for investering og kendte udviklingsrammer gennem mulighed.

Med en ændring af planlovgivningen er man nødt til at sikre sammenhæng med anden lovgivning og sikre, at hele det administrative system tilpasses den nye virkelighed.

Det kræver nytænkning og omstilling, for vi kan ikke løse vores problemer med den samme tænkning, som vi brugte til at skabe dem, som Albert Einstein sagde.

Regeringens udspil skaber mange nye og spændende muligheder, men det kræver nytænkning, arbejde og ressourcer at skabe det nødvendige grundlag for samarbejde og forvaltning, med mindre det jævnfør Esben Munk Sørensen er den fuldstændigt individualiserede model, man har i tankerne.

Hele det administrative system skal tilpasses en ny virkelighed med en ændring af planlovgivningen, skriver Trine Eide og Jørgen Korning, henholdsvis planchef og landdistriktschef i SEGES. [Pressefotos, SEGES]

“ Regeringens udspil skaber mange nye og spændende muligheder, men det kræver nytænkning, arbejde og ressourcer at skabe det nødvendige grundlag for samarbejde og forvaltning.

—

Trine Eide og Jørgen Korning

Planchef og landdistriktschef ved SEGES

0 kommentarer [Skriv et svar ↓](#)
